

[J. Oskar Andersen.]

forladt Ministerens oprindelige Standpunkt, nemlig Kredsinndelingen efter Provstier, thi hele denne Ordning med Amtsdirektioner for Skolerne kan geografisk set kun siges at være umulig at gennemføre saaledes, at der bliver et virkeligt Skoletilsyn af Betydning. Det bliver betydningsløst, da der ikke i en Direktion for et saa stort Omraade kan komme et virkeligt Forhold til den enkelte Skole i Stand, og det bliver betydningsløst, naar denne Amtsskolekonsulent kun skal sendes ud af Direktionen eller komme, naar han bliver tilkaldt fra de enkelte Steder, som ønsker det. Jeg gad vide, om Sognepræsten, som efter § 12 har Tilsyn med Religionsundervisningen, kan tilkalde Amtsskolekonsulenten. Det bliver man ikke klar over. Der staar i § 19, Stk. 5, at Amtsskolekonsulenten foruden at udarbejde en samlet Indberetning om Skolevæsenet i Amtet ogsaa paa Grundlag af sine Besøg i Amtets Skoler skal udarbejde en Beretning om Arbejdet i disse. Jeg gad vide, hvordan denne Indberetning vil komme til at se ud, naar Manden overhovedet kun kommer til Stede, naar man direkte har haft Bud efter ham. Hvordan skal han kunne danne sig et Begreb om Livet i disse Skoler og afgive Beretning derom? Men det er vel ogsaa et Rudiment fra tidligere, hvor man havde sat Amtsskolekonsulenten paa en ganske anderledes prominent Plads.

Saa kommer dertil det Forhold, der er paaapeget fra anden Side, at der her er to grundforskellige Systemer vedrørende Forholdet mellem Skole og Kirke, nemlig det paa Landet og det her i København. Nu kan man længe nok sige, at det Tilsyn, der har været i København, er daarligt — jeg mener ogsaa, at det ikke har været, som det burde være —, men jeg maa afgjort protestere imod, at man bruger Udtalelser af en Mand, der er blevet ansat i Januar Maaned, og som muligvis kun faa Gange har deltaget i et Møde, og regner denne Mand som sagkyndig med Hensyn til, hvordan Skolevæsenet er ordnet her i København. Jeg mener, at de Mænd, der benytter saadanne Udtalelser som Grundlag for Bedømmelsen af, hvordan Forholdet mellem Kirke og Skole skal være, stempler sig selv; de har ikke Argumenter af en saadan Art, at det virkelig kan batte noget; de kryber bag en saadan tilfældig Papirudtalelse i et Blad, som er ganske værdiløs paa Grund af, at Manden endnu mangler Indsigt. (*Vilhelm Rasmussen*: Hvorledes har det da været?). Det er vitterligt, at Skoledirektionen, saadan som den har

været, har kunnet udøve Indflydelse. Men naar man vilde skride til Reformen her, saa havde det haft min Sympati, om man havde indført det, man vil have paa Landet, og havde sagt: Religionsundervisningen bør have sit særlige Tilsyn. Og det kunde det have faaet her, og det kunde have været ordnet paa en Maade, som virkelig var blevet tilfredsstillende.

Jeg forstaar saa udmærket godt, at det ærede Medlem Hr. Vilhelm Rasmussen smiler haanligt, for det, som en Del af hans Parti ønsker, og det, han ønsker, og som han netop som Skolemand har særlig Interesse af, gaar i Virkeligheden ud paa at faa Faget Religion skubbet saa vidt muligt til Side og at faa Tilsynet med denne Undervisning lagt i saadanne Hænder, at man kan sige, at Forholdet til Kirken er brudt i en saadan Grad, som det overhovedet er muligt.

Til sidst vil jeg udtale, at jeg forbavses noget over, at den højtærede Undervisningsminister har fremsat dette Forslag under de Forhold, som man i Øjeblikket bør erindre, nemlig hvor man har nedsat det kirkepolitiske Udvalg, hvis Nedsættelse man fra socialdemokratisk Side saa stærkt støttede. Jeg vil ikke paa nogen Maade sige, at det er illoyalt, for det er det afgjort ikke; men det har været en stiltiende Forudsætning, at saa længe dette Udvalg sad, skulde der, som den højtærede Undervisningsminister ved, være det, der paa et tidligere Tidspunkt kaldtes en Borgfred. Den Gang var den højtærede Minister ikke Minister; men han var meget ivrig for netop at faa en anden Mand, som er til Stede her, og som den Gang var Minister, til at holde denne Borgfred, og jeg maa sige, at det har været en stiltiende Forudsætning for dem, der gik ind i dette kirkepolitiske Udvalg, at der ikke skulde ske gennemgribende Forandringer med Hensyn til Forholdet mellem Stat og Kirke. Ja, nu kan man vel roligt sige, at der kommer ikke noget ud af dette Udvalg, for det viser sig jo ganske sikkert, at Socialdemokratiet er blevet bundet af den Forbindelse, der politisk er indgaaet med det radikale Parti, til ikke at gennemføre noget. Man har dog paa en for mig ganske usmagelig og efter min Mening usømmelig Maade overfor Statens Midler fortsat med at lade dette kirkepolitiske Udvalg arbejde i Aarevis, hvad der vel koster en Mængde Penge, og der kommer intet Resultat ud deraf. (*Undervisningsministeren* [Borghøj]: Det er Skolelovsforslagene, vi har til Behandling).

Naar det har været en Forudsætning, at dette Udvalg skulde fremsætte sine